

Inleiding op de dienst: 'WEES VRIJ!'

Kort geleden hebben we de film Los Domingos gezien: een meisje van 18 jaar voelt zich geroepen om het klooster in te gaan en zich te laten wijden als non.

De reactie van haar omgeving (haar vader, haar oma, haar tante, haar vriendin, haar vriend) is veelzeggend: de één respecteert haar keuze, de ander probeert haar ervan af te houden, weer een ander wordt boos uit frustratie. Ze proberen haar allemaal op andere gedachten te brengen, in hun armen te krijgen.

(Straks luisteren we naar de muziek van 'Into my arms' (oorspr. van Nick Cave – we horen de filmversie) – waar het 'in de armen krijgen' bezongen wordt na een scheiding).

Maar zij (de hoofdrolspeelster) voelt het als haar roeping...

Hoe vrij is ze die te volgen?

Vanmorgen lezen we uit Daniël 3 waarin het gaat over een gouden beeld dat gemaakt is en waarvoor iedereen moet buigen – geen vrije keuze maar afgedwongen. Bij weigering volgt de vuuroven. Maar als je gelooft dat je geroepen bent tot vrijheid en je niet wilt buigen voor welk afgodsbeeld ook...durf je dan op te staan??

Dia 1: Het meest bekende gouden beeld in deze tijd is van Donald Trump: een 7,5 meter hoog standbeeld bedekt met bladgoud. Dit beeld werd in het voorjaar van 2026 onthuld en geplaatst bij de ingang van zijn *Trump National Doral* golfresort in Miami, Florida.

Van top tot teen met bladgoud bedekt.

Ego in goud.

Er is niets nieuws onder de zon.

We lazen het ook in het boek Daniël. Nebukadnezar, koning van Babel, maakt ook een gouden beeld. Er staat niet bij of het om een beeld van hemzelf gaat, maar het is wel een beeld waar iedereen voor moet knielen. Een afgodsbeeld.

Gek, want in het 2^e hoofdstuk hebben we gehoord dat hij een droom heeft gehad van een beeld waarvan alleen het hoofd van goud was en gaat het beeld over van goud naar zilver. Het wordt steeds een beetje minder. Van zilver naar brons en uiteindelijk op lemen voeten. Het lijkt heel imponerend maar stelt helemaal niets voor. Het fundament is zo wankel als wat.

Maar dat was slechts een droom. Daniël legde het uit en duidde het gouden hoofd als het hoofd van Nebukadnezar, en de rest van het beeld verbeeldde andere koninkrijken.

Toen (in Daniël 2) ging het om een droom en het lijkt wel alsof Nebukadnezar daarvan geleerd heeft: hij laat een beeld maken van louter goud. Het zal niet van zijn sokkel vallen... Een beeld dat staat en waar je niet omheen kan en mag. Want daar staat de doodstraf op. Sterker nog: een vuuroven staat je te wachten zodat er niets van je over blijft dan alleen maar as, dat verwaait.

Ego in goud.

En dat betekent dat iedereen, niemand uitgezonderd, daarvoor buigen moet.

Het lijkt op een feestje: met muziek omkleed. Maar o wee als je dat feestje bederft...

Doet elke dictator niet hetzelfde: wie niet voor hem is, is tegen hem? Dus weg met hen: ze worden in gevangenschappen gegooid, concentratiekampen, gaskamers, vuurovens...

Ach, het is van alle tijden...

Waarom staat dit verhaal in de Bijbel?

Je zou verwachten dat het boek Daniël bij de profeten hoort, maar dat is niet zo.

Het wordt in de Tenach (het 1^e testament wordt zo genoemd in het jodendom) ingedeeld bij de Geschriften waartoe ook de Psalmen, Hooglied, Prediker e.a. toebehoren. Waarom?

De indeling in de Tenach (T-N-CH) is als volgt:

- Tora: 5 boeken van Mozes (Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deut.)
→ dat wat je moet weten (hoofd)
- Nebiim (profeten)
→ zij roepen op om het te doen (handen)
- Chetubim (geschriften)
→ zij gaan over wat het geloof met mensen doet, hoe het doorwerkt (hart)

Het boek Daniël gaat dus over hoe het geloof in mensen doorwerkt, hoe zij er mee omgaan, wat het met hen doet. In dit hoofdstuk m.n. over de 3 vrienden van Daniël (tussen haakjes: dit hoofdstuk gaat niet over Daniël zelf): men kan je alles afnemen (zelfs je naam of je daar nu een andere naam voor krijgt of een nummer), maar niet je geest, niet je gedachten, niet je geloof/vertrouwen.

Dat is ook wat Etty Hillesum (overleden in Auschwitz) schrijft in één van haar dagboeken: alles kunnen ze van je af kunt nemen, behalve je geest, je geloof. Het vertrouwen dat God er ook nog is – midden in de crisis. Ook al zou Hij je niet redden – Hij is er bij.....die 4e persoon.....daarop mag je vertrouwen! Zoals ook Navalny zich vastgreep aan zijn geloof. Ondanks de dreiging van de dood...

We hebben het net gezongen:

Engelen zendt Hij alle dagen

om jou tot vaste gids te zijn.

Zij zullen jou op handen dragen

door een woestijn van hoop en pijn. (lied 91a, vers 2)

Dat gouden beeld is een afgodsbeeld. We kennen het verhaal van het gouden kalf en hoe dat afgelopen is: het beeld wordt vergruizeld en met water vermengd. En een ieder die voor dat beeld gebogen heeft, moet het opdrinken. En zal het uitpoepen: wat een humor!

Schijt aan dat beeld!

Niet buigen: dat is de opdracht. Houd je rug recht, ga niet door je knieën voor iemand die zich groter waant dan zijn medemens. Wees vrij! Want als er van een beeld gesproken wordt in de Bijbel, is de mens beelddrager van de Eeuwige. In ieder mens zit God verborgen. Soms ver te zoeken, soms duidelijk aanwezig....

Een mens is goud waard. Elk mens is goud waard.

Pas las ik het boek 'Ik ben geen mango, ik ben een mens' van Babah Tarawally (schrijver en columnist bij Trouw, gevlucht uit Sierra Leone). Hij schrijft over de ziel van Ubuntu = ik ben omdat wij zijn. M.a.w. een mens wordt pas mens door andere mensen.

Hoe haaks staat deze gedachte op het 'ego in goud': daar waar alles draait om die ene persoon, om persoonsverheerlijking. Waar een ieder buigt en in aanbidding geknield is voor die ene. Wie het ook is.

Hoe blijf je vrij? Of ... hoe word je vrij?

Doet me denken aan dat meisje in die film: zij voelt zich geroepen om non te worden, om in te treden in het nonnenklooster. En gaat daarvoor. Ze buigt niet voor de druk van buiten – wie het ook is – maar volgt haar eigen hart. En ze voelt zich als bevrijd. Haar geloof geeft haar de kracht om in vrijheid haar weg te kiezen en te gaan.

Om mens te worden naar het beeld van de Eeuwige. In liefde en vertrouwen.

Een vrijheidsbeeld maakt dit duidelijk → **dia 2**

*Er schuilt een gedaante in mijn eigen 'ik'
die anders is en levender en vrijer
die in zichzelf geen muren kent en tralies
geen eigendunk heeft en geen geldingsdrang
die zich weet los te maken uit de windsels
van angst en gal en treurig zelfbeklag
die opengaat en ademt in de ruimte
en luisteren wil, geduld heeft, troosten kan
en minnend inziet wat een ander mens bezielt
die geen bedenkingen, geen grenzen kent
en lachend geeft en deelt vanuit een
wijd besef dat allen op de aarde één zijn
en dat geen lot ons breken kan*

omdat wij gronden in de echte liefde.

Soms in het donker kijkt dat diepste 'ik' mij aan

en ik herken het als de levende icoon

van wat ons ooit is aangezegd:

de nieuwe mens in mij en iedereen verborgen

Zo ver, zo ver – maar onder ons bereik... (uit: Catharina Visser, Door schemering en dageraad)

Helmond, Corine Beeuwkes-van Ede